

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Egwyddorion cynllunio ar gyfer Bagloriaeth Cymru

Tachwedd 2014

Yn gymwys i gyrsiau i'w haddysgu gyntaf o fis Medi 2015

www.cymru.gov.uk

Gwybodaeth

Dogfen wybodaeth rhif: 166/2014

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2014

Adendwm wedi'i gyhoeddi: Mawrth 2017

Diweddardwyd: Ionawr 2022 (Fersiwn 2)

Cynnwys

Rheolaeth fersiwn	3
Cymhwyso'r Ddogfen Reoleiddio hon	4
Cyflwyniad	4
Strwythur Cyffredinol	5
Amcanion, deilliannau dysgu a chynnwys	6
Y Prosiect Unigol	9
Heriau	9
Asesu a'r cynllun asesu	10
Cymedroli	13
Graddau	14
Ardystio a chofnodi	15

Rheolaeth fersiwn

Cyhoeddwyd y Ddogfen Reoleiddio hon gyntaf gan Lywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2014 a'i mabwysiadu gan Cymwysterau Cymru yn 2015. Cyhoeddwyd 'Adendwm i'r ddogfen 'Egwyddorion Cynllunio ar gyfer Bagloriaeth Cymru – Tachwedd 2014' ym mis Mawrth 2017.

Dyma Fersiwn 2 o'r ddogfen 'Egwyddorion Cynllunio hon a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2022. Fe'i diweddarwyd i ymgorffori'r newidiadau a wnaed gan yr Adendem, ac oherwydd bod cymwysterau Tystysgrif Her Sgiliau Sylfaen (Ôl-16) a Chenedlaethol (Ôl-16) CBAC (Bagloriaeth Cymru) a'u fframweithiau Bagloriaeth Cymru cysylltiedig wedi dod i ben yn 2020.

Cymhwyso'r Ddogfen Reoleiddio hon

Oherwydd bod cymwysterau Tystysgrif Her Sgiliau Sylfaen (Ôl-16) a Chenedlaethol (Ôl-16) CBAC (Bagloriaeth Cymru) a'u fframweithiau Bagloriaeth Cymru cysylltiedig wedi dod i ben yn 2020, mae'r ddogfen hon ond yn berthnasol i'r cymwysterau Tystysgrif Her Sgiliau a ganlyn a'u fframweithiau Bagloriaeth Cymru cysylltiedig (y 'cymwysterau perthnasol'):

- Tystysgrif Her Sgiliau Sylfaen/Cenedlaethol (Bagloriaeth Cymru) CBAC - QWAN C00/0721/7 (a fframwaith Bagloriaeth Cymru Cenedlaethol/Sylfaen - QWAN C00/0721/3); a
- Tystysgrif Her Sgiliau Uwch (Bagloriaeth Cymru) CBAC – QWAN C00/0721/2 (a fframwaith Bagloriaeth Cymru Uwch CBAC – QWAN C00/0721/6).

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn nodi rhesymeg, strwythur, nodau a chanlyniadau dysgu, cynnwys, asesu, graddio, cymedroli ac egwyddorion dylunio adrodd ar gyfer y cymwysterau perthnasol, fel y nodir yn yr adran 'Cymhwyso'r Ddogfen Reoleiddio hon', uchod.

Mae'n darparu'r fframwaith a'r meini prawf i gorff neu gyrrff dyfarnu eu defnyddio i greu manylion y manylebau ar bob lefel.

Bwriad yr egwyddorion cynllunio yw sicrhau bod y cymwysterau perthnasol:

- yn drwyadl ac yn gadarn
- yn cael ei datblygu mewn ymateb i gasgliadau ac argymhellion yr *Adolygiad o Gymwysterau ar gyfer pobl ifanc 14 i 19 oed yng Nghymru* (Llywodraeth Cymru, 2012)
- yn cadw cryfderau Bagloriaeth flaenorol Cymru ac yn mynd i'r afael â'i gwendidau
- yn canolbwyntio ar ddatblygu'r sgiliau hanfodol a'r sgiliau cyflogadwyedd sydd eu hangen ar gyfer dysgu, bywyd a gwaith ac sy'n bwysig i gyflogwyr ac addysg uwch (gweler 'Amcanion, deilliannau dysgu a chynnwys').

Mae'n rhaid i fanylebau achrededig fodloni gofynion yr egwyddorion cynllunio.

Strwythur cyffredinol

Mae gan fframweithiau Bagloriaeth Cymru a gyflwynwyd o fis Medi 2015 gymwysterau ar dair lefel:

- Sylfaen Cymru
- Cenedlaethol
- Uwch.

Mae'r Fagloriaeth Sylfaen yn cyfateb i Lefel 1, y Fagloriaeth Genedlaethol yn cyfateb i Lefel 2 a'r Fagloriaeth Uwch yn cyfateb i Lefel 3. Mae'r lefelau hyn yn seiliedig ar y safonau gwybodaeth, sgiliau a chymhwysedd sydd eu hangen ar gyfer pob cymhwyster fel y nodir yn y Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol. Mae datblygiad clir a chynnydd yn lefel yr hyn sy'n ofynnol drwy'r lefelau, a bydd y cymwysterau ar bob lefel yn darparu llwybr i Ddysgwyr gael datblygu a chryfhau eu sgiliau.

Bydd y Dysgwyr hynny sy'n cyflawni gofynion yr Heriau a'r Prosiect Unigol ar Lefel 1, 2 neu 3, ond nad ydynt yn ennill y cymwysterau ategol sy'n ofynnol yn cael Tystysgrif Her Sgiliau ar y lefel briodol.

Er mwyn ennill Bagloriaeth Genedlaethol Cymru neu Fagloriaeth Sylfaen Cymru, rhaid i Ddysgwyr gyflawni'r canlynol.

Cymwysterau ategol:

- TGAU Cymraeg Iaith neu TGAU Saesneg Iaith
- TGAU Mathemateg – Rhifedd neu TGAU Mathemateg
- Tri chymhwyster TGAU arall. Yng Nghyfnod Allweddol 4, gall hyd at ddau o'r rhain fod yn gymwysterau cyfatebol¹.

Craidd Bagloriaeth Cymru:

- Y Prosiect Unigol
- Her Menter a Chyflogadwyedd
- Her Dinasyddiaeth Fyd-eang
- Her y Gymuned.

Ar gyfer Bagloriaeth Sylfaen Cymru, rhaid i'r cymwysterau TGAU sy'n cyfrannu at y cymhwyster fod yn raddau A* i G. Ar gyfer Bagloriaeth Genedlaethol Cymru, rhaid iddynt fod yn raddau A* i C. Trafodir graddau'r Prosiect Unigol a'r Heriau, a graddau cyffredinol y cymhwyster, yn adran 'Graddau'.

Bydd dysgwyr sy'n dilyn Bagloriaeth Cymru yng Nghyfnod Allweddol 4 yn ymgymryd â'r un

¹ Mae cymwysterau cyfatebol ar y lefel briodol ac o faint priodol. Rhaid i'r cymwysterau ategol fod o faint sy'n cyfateb i o leiaf un neu TGAU (o leiaf 120 GLH). Lle defnyddir cymwysterau mwy (e.e. cyfateb i ddau gymhwyster TGAU, o leiaf 24 GLH), caiff eu gwerth eu talgrynnu i lawr i'r hyn sy'n briodol os yw'r cymhwyster yn syrthio rhwng meintiau.

ystod o Heriau, a phenderfynir ar eu cyrhaeddiad, ar lefel Sylfaen neu Genedlaethol, drwy asesiad. Mae'r rhain yn gymwysterau di-haen.

Ar gyfer Dysgwyr Cyfnod Allweddol 4 sy'n cymryd Bagloriaeth Cenedlaethol/Sylfaen Cymru Cyfnod Allweddol 4, bydd y rhai nad ydynt yn cyflawni holl ofynion Bagloriaeth Cenedlaethol Cymru Cenedlaethol ond sy'n cyflawni gofynion Bagloriaeth Sylfaen Cymru, yn derbyn Bagloriaeth Sylfaen Cymru.

Maint craidd Bagloriaeth Cymru yw 120 o Oriau Dysgu dan Arweiniad ar lefelau Sylfaen a Chenedlaethol.

Er mwyn ennill Bagloriaeth Uwch Cymru, rhaid i Ddysgwyr gyflawni'r canlynol.

Cymwysterau ategol:

- TGAU Cymraeg Iaith neu TGAU Saesneg Iaith gan ennill graddau A*–C
- TGAU Mathemateg – Rhifedd neu TGAU Mathemateg gan ennill graddau A*–C
- Dau gymhwyster Safon Uwch, neu'r hyn sy'n cyfateb i hynny. Rhaid cyflawni hyn drwy ddim mwy na thri chymhwyster gwahanol.

Craidd Bagloriaeth Cymru:

- Y Prosiect Unigol
- Her Menter a Chyflogadwyedd
- Her Dinasyddiaeth Fyd-eang
- Her y Gymuned.

Nid oes unrhyw bynciau penodol gofynnol ar unrhyw lefel (ac eithrio llythrennedd a rhifedd).

Maint craidd Bagloriaeth Uwch Cymru yw 360 o Oriau Dysgu dan Arweiniad.

Amcanion, deilliannau dysgu a chynnwys

Nod Bagloriaeth Cymru yw galluogi Dysgwyr i ddatblygu a dangos dealltwriaeth o sgiliau hanfodol a sgiliau cyflogadwyedd, a medrusrwydd yn y sgiliau hynny. Sgiliau yw'r rhain y mae cyflogwyr ac addysgwyr cam nesaf yn rhoi gwerth arnynt ac y mae eu hangen ar Ddysgwyr er mwyn datblygu a pherfformio'n effeithiol wrth ddysgu, byw a gweithio.

Dyma'r sgiliau hanfodol a'r sgiliau cyflogadwyedd:

- Llythrennedd;
- Rhifedd;
- Llythrennedd Digidol;
- Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau;
- Cynllunio a Threfnu;
- Creadigrwydd ac Arloesi;
- Effeithiolrwydd Personol.

Caiff yr holl feysydd sgiliau hyn eu datblygu mewn pob math o ffyrdd ar draws y cwricwlwm a thrwy gydol cyfnod dysgu a bywyd dysgwr. Bydd Bagloriaeth Cymru yn:

- galluogi Dysgwyr i gryfhau eu sgiliau a ffurfioli'r broses o'u dysgu
- darparu sylfaen ddamcaniaethol a gwybodaeth neu dechnegau yn ymwneud â sgiliau
- annog dysgwyr i ystyried, dadansoddi a mynegi pa mor fedrus y maent yn y sgiliau
- ennyn brwdfrydedd Dysgwyr i ymchwilio i'r sgiliau, eu datblygu, eu hymarfer a'u cymhwyso; a
- meithrin hyder Dysgwyr a chynyddu eu heffeithiolrwydd wrth ddefnyddio a chymhwyso'r sgiliau mewn pob math o gyd-destunau ystyrllon, bywyd go iawn.

Rhaid i'r fanyleb/manylebau ar gyfer Bagloriaeth Cymru nodi cynnwys y meysydd sgiliau uchod mewn ffordd sy'n gyson â'r Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol a Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru, Rhaglenni Astudio Cyfnod Allweddol 4 yng Nghymru o fewn y Cwricwlwm Cenedlaethol, y fframweithiau cwricwlwm statudol, y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLIRh) a, pan fydd(ant) ar gael, y fframwaith/fframweithiau sgiliau ehangach a llythrennedd digidol. Dylent hefyd gyfateb i'r sgiliau a achredir drwy gymwysterau Sgiliau Hanfodol Cymru a'r TGAU diwygiedig mewn Cymraeg Iaith, Saesneg Iaith a Mathemateg – Rhifedd.

Rhaid i'r manylebau alluogi Dysgwyr i ddatblygu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u dealltwriaetho fewn y meysydd sgiliau fel y disgrifir isod. Bydd pob manyleb yn amlinellu manylion penodol.

Llythrennedd

Yng Nghyfnod Allweddol 4, y sgiliau yw'r rheini a nodir ar gyfer TGAU Cymraeg Iaith a/neu Saesneg Iaith ac a asesir drwyddynt.

Rhifedd

Yng Nghyfnod Allweddol 4, y sgiliau yw'r rheini a nodir ar gyfer TGAU Mathemateg – Rhifedd ac a asesir drwyddo.

Llythrennedd Digidol

- Deall ac ymateb yn briodol i risgiau a phroblemau er mwyn cyfathrebu'n ddiogel mewn byd digidol.
- Defnyddio cyfryngau cymdeithasol yn ddiogel ac yn effeithiol.
- Deall a rheoli eu hól-troed digidol eu hunain.
- Defnyddio, trin a thrafod neu greu data a gwybodaeth a'u cyflwyno'n ddigidol ar gyfer cynulleidfaoedd gwahanol.
- Gallu dod o hyd i wybodaeth ddigidol, ei threfnu, ei storio, ei rheoli, ei rhannu a'i diogelu.
- Gwerthuso dibynadwyedd ffynonellau gwybodaeth.
- Defnyddio technegau a dulliau digidol ar gyfer pob math o weithgareddau, gan gynnwys: cydweithio, gwaith tîm, creadigrwydd, datrys problemau a dysgu.

Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau

- Deall a chymhwyso dulliau a thechnegau o wneud penderfyniadau a datrys problemau.
- Nodi a dadansoddi problemau neu faterion sy'n codi.
- Nodi atebion neu ymatebion posibl a rhesymau dros wahanol safbwyntiau.
- Gallu cyfiawnhau penderfyniadau.
- Nodi a datblygu dadleuon.
- Asesu'n feirniadol gryfder opsiynau a dadleuon, gan ystyried gwrth-safbwyntiau neu syniadau eraill, deall syniadau yn ymwneud â dilysrwydd neu ddibynadwyedd.
- Dangos cryfder a dyfalbarhad.
- Ystyried dulliau a thechnegau meddwl yn feirniadol, gwneud penderfyniadau a datrys problemau a'u medrusrwydd eu hunain yn y sgiliau hynny.

Cynllunio a Threfnu

- Deall pwysigrwydd amcanion clir.
- Gallu datblygu a chytuno ar amcanion a phennu targedau neu gerrig milltir.
- Dangos cyfrifoldeb a dibynadwyedd.
- Gallu llunio cynllun; nodi a rheoli adnoddau, amserlenni, gweithgareddau; a dyrannu cyfrifoldebau.
- Dewis, trefnu a gwerthuso gwybodaeth sy'n berthnasol i'r amcan neu'r cynllun.
- Gweithredu'r cynllun.
- Monitro a gwerthuso'r cynllun, gan ei ddiwygio yn ôl yr angen ac addasu i newid.
- Nodi ac ymateb i risgiau.
- Ystyried a gwerthuso'r broses gynllunio a'i chanlyniadau.

Creadigrwydd ac Arloesi

- Deall sut i ysgogi syniadau a gallu gwneud hynny, nodi cyfleoedd a gwneud y mwyaf ohonynt.
- Dangos y gallu i feddwl drostynt eu hunain ac i nodi a herio rhagdybiaethau.
- Gallu cyfuno neu ddatblygu syniadau.
- Asesu a gwerthuso syniadau, gan ddewis a gweithredu opsiynau.
- Dangos dychymyg a menter.
- Ystyried y broses a nodi sut y gellid ei gwella.

Effeithiolrwydd Personol

- Deall, rheoli a gwella eu hymddygiad a'u perfformiad eu hunain.
- Dangos menter ac annibyniaeth.
- Gwerthuso eu heffeithiolrwydd personol.
- Rheoli amser yn effeithiol.
- Gallu ymateb yn briodol i wrthdaro.
- Deall rolau a thimau.
- Gweithio'n effeithiol o fewn tîm.
- Parchu ac ymateb i werthoedd a barn eraill, gan gyflwyno eu safbwyntiau eu hunain yn effeithiol.

Y Prosiect Unigol

Mae'r Prosiect Unigol yn cyfrannu 50 y cant at graidd Bagloriaeth Cymru.

Gweithgaredd annibynnol yw'r Prosiect Unigol sy'n seiliedig ar ymchwil. Bydd Dysgwyr yndangos gwybodaeth a sgiliau a gaiff eu hasesu drwy ddarn ysgrifenedig neu arteffact/cynnyrch a ategir gan dystiolaeth ysgrifenedig.

Er mwyn cyflawni'r gofynion ac arddangos y sgiliau sy'n ofynnol yn ôl meini prawf yr asesiad, byddai disgwyl i Ddysgwr lunio:

- Uwch – 3,000 i 5,000 o eiriau (1,500 i 3,000 os mai'r arteffact/cynnyrch yw'r prif ffocws)
- Cenedlaethol/Sylfaen – 1,000 i 2,000 o eiriau gyda neu heb arteffact/cynnyrch.

Heriau

Bydd yna dair Her, rhyngddynt yn ffurfio 50 y cant o graidd Bagloriaeth Cymru. Bydd pob Dysgwr yn cyflawni Her Menter a Chyflogadwyedd, Her Dinasyddiaeth Fyd-eang a Her y Gymuned.

Her Menter a Chyflogadwyedd	Datblygu sgiliau a nodweddion mentro, a datblygu cyflogadwyedd.
Her Dinasyddiaeth Fyd-eang	Deall ac ymateb yn briodol i fater byd-eang.
Her y Gymuned	Nodi, datblygu a chymryd rhan mewn cyfleoedd a fydd o fudd i'r gymuned leol.

Gellir cyflawni'r heriau yn unigol neu drwy weithio mewn grŵp bach (tri i chwe Dysgwr). O fewn y tair Her, dylai pob Dysgwr gyflawni un Her yn unigol ac un fel rhan o grŵp.

Darperir Heriau Cyffredinol gan y corff dyfarnu. Ar gyfer pob Her ar bob lefel, bydd sawl opsiwn ar gael i'r ganolfan neu'r dysgwr ddewis ohonynt.

Bydd y canolfannau yn gallu addasu'r Heriau Cyffredinol a'u rhoi mewn cyd-destun o fewn paramedrau penodol fel y gellir cyflawni rhai Heriau ar draws y cwricwlwm, e.e.:

- Ieithoedd Tramor Modern neu ieithoedd eraill (Cyfnod Allweddol 4)
- Lleoliad gwaith (gyda phwrpas penodol) (pob lefel a chyfnod)
- Fframweithiau cwricwlwm statudol fel Addysg Grefyddol (Cyfnod Allweddol 4)

Anogir cwmnïau a sefydliadau allanol i:

- ddatblygu'r Heriau a/neu gymryd rhan ynddynt
- darparu adnoddau ar gyfer Her benodol
- cydweithio â Cymwysterau Cymru a'r corff dyfarnu iddatblygu a helpu canolfannau i gyflawni'r Heriau ar lefel ranbarthol neu genedlaethol.

Bydd cyfraniad cyflogwyr neu sefydliadau allanol eraill yn ei gwneud yn bosibl darparu pob math o brofiadau dysgu priodol a chyffrous mewn cyd-destunau bywyd go iawn. Bydd y corff dyfarnu yn gyfrifol am sicrhau ansawdd heriau a ddatblygir yn allanol a'u cysoni.

Dylai'r corff dyfarnu sicrhau bod yr Heriau:

- yn canolbwyntio'n bennaf ar ddatblygu amrywiaeth eang o sgiliau at ddibenion gwaith a dysgu pellach, gan gynnwys y meysydd sgiliau hynny sydd i'w hasesu o fewn y math penodol o her
- yn cael eu cefnogi gan adnoddau addysgu a dysgu addas, cymorth, canllawiau a datblygiad proffesiynol parhaus
- yn cynnwys ac yn nodi'n benodol fanylion, gwybodaeth a dealltwriaeth mewn perthynas â'r sgiliau (yn ogystal ag unrhyw gyd-destun perthnasol i'r Her benodol)
- yn darparu profiadau dysgu pwrpasol, ystyrlon a chyffrous
- mewn cyd-destunau bywyd go iawn
- yn egnïol, yn greadigol, yn benagored ac yn cael eu harwain gan y Dysgwr
- yn annog Dysgwyr i fod yn chwilfrydig, holi cwestiynau a meddwl drostynt eu hunain, cynllunio, gwneud dewisiadau a phenderfyniadau, datrys problemau, a'u hystyried a'u gwerthuso
- yn ymestynnol ac yn uchelgeisiol ond yn rhoi lle i Ddysgwyr ymarfer, gwneudcamgymeriadau a dysgu oddi wrthynt
- yn hybu menter, annibyniaeth a'r gallu i wrthsefyll problemau/gwrthwynebiad
- yn adeiladu ar y cwricwlwm a'r fframweithiau a amlinellir yn adran 'Amcanion, deilliannau dysgu a chynnwys' ac yn gydnaws â nhw
- yn gyson o ran galw ac ansawdd
- yn ehangu profiad Dysgwyr drwy ymgysylltu â sefydliadau allanol neu drwy fathaunewydd o weithgareddau a lleoliadau.

Aseu a'r cynllun aseu

Bydd pwysoliad cymharol y Prosiect Unigol a'r Heriau o fewn craidd Bagloriaeth Cymru fel a ganlyn ar bob lefel:

Y Prosiect Unigol	50%
Her Menter a Chyflogadwyedd	20%
Her Dinasyddiaeth Fyd-eang	15%
Her y Gymuned	15%

Ar lefel **Genedlaethol a Sylfaen**, caiff llythrennedd a rhifedd eu hasesu drwy TGAU Cymraeg Iaith / Saesneg Iaith a Mathemateg / Mathemateg– Rhifedd a'r graddau a nodir yn adran 'Strwythur cyffredinol'.

Bydd hefyd yn ofynnol i ddysgwyr ennill y cymwysterau ategol eraill a bennir a'r graddau a nodir yn adran 'Strwythur cyffredinol'.

Bydd gofyn i ddysgwyr ddangos eu gwybodaeth, eu dealltwriaeth a'u medrusrwydd o ran sgiliau yn yr asesiadau fel a ganlyn:

Y Prosiect Unigol

- Cynllunio a Threfnu.
- Llythrennedd Digidol.
- Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau.
- Ymchwil, Gwybodaeth a Dadansoddiad yn ymwneud â'r pwnc a ddewisir.

Her Menter a Chyflogadwyedd

- Creadigrwydd ac Arloesi.
- Effeithiolrwydd Personol.
- Llythrennedd Digidol.

Her Dinasyddiaeth Fyd-eang

- Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau.
- Creadigrwydd ac Arloesi.

Her y Gymuned

- Cynllunio a Threfnu.
- Effeithiolrwydd Personol.

Ar lefel **Uwch**, caiff llythrennedd a rhifedd eu hasesu drwy ennill cymwysterau TGAU mewn Cymraeg Iaith neu Saesneg Iaith a Mathemateg – Rhifedd, graddau A* i C a thrwy ddangos datblygiad mewn llythrennedd a rhifedd drwy'r Prosiect Unigol a'r Heriau.

Bydd hefyd yn ofynnol i ddysgwyr ennill y cymwysterau ategol eraill a bennir a'r graddau a nodir yn adran 'Strwythur cyffredinol'.

Bydd gofyn i ddysgwyr ddangos eu gwybodaeth, eu dealltwriaeth a'u medrusrwydd o ran sgiliau yn yr asesiadau a ganlyn:

Y Prosiect Unigol

- Cynllunio a Threfnu.
- Llythrennedd Digidol.
- Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau.
- Ymchwil, Gwybodaeth a Dadansoddiad yn ymwneud â'r pwnc a ddewisir.
- Llythrennedd.
- Rhifedd.

Her Menter a Chyflogadwyedd

- Creadigrwydd ac Arloesi.
- Effeithiolrwydd Personol.

- Llythrennedd Digidol.
- Rhifedd.

Her Dinasyddiaeth Fyd-eang

- Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau.
- Creadigrwydd ac Arloesi.
- Llythrennedd.

Her y Gymuned

- Cynllunio a Threfnu.
- Effeithiolrwydd Personol.

Caiff cyfarwyddyd asesu ei ddatblygu ar gyfer y Prosiect Unigol a phob Her ar bob lefel, yn amlinellu'r sgiliau gofynnol.

Bydd manyleb pob Her yn nodi'r dystiolaeth sy'n dderbyniol ar gyfer yr asesiad. Bydd gwaith dysgwyr yn cael ei gyfarwyddo'n fanwl gan ganolfannau, yn cael ei asesu'n fewnol a'i gymedroli'n allanol fel y nodir yn adran 'Cymedroli'. Bydd y corff dyfarnu yn amlinellu'r rheolaethau sy'n ofynnol ar gyfer pob Her.

Er mwyn cyflawni Bagloriaeth Cymru ar unrhyw lefel, rhaid i Ddysgwyr gyflawni pedair elfen y Craidd – y Prosiect Unigol a'r tair Her.

Bydd i Fagloriaeth Cymru fanyleb fodwlar, gyda chyfleoedd blynyddol i gofrestru at ddibenion cymedroli a dyfarnu. Ym mis Ionawr a mis Mehefin bob blwyddyn y bydd y rhain. Bydd modd ailsefyll pob Her/Prosiect unwaith. Gan gyfeirio at Ddysgwyr sy'n cofrestru ar gymhwyster perthnasol o fis Medi 2016, bydd eu gradd wrth ailsefyll ar gyfer yr Her neu'r Prosiect hwnnw yn cael ei chapio ar Lwyyddo. Nid yw'r capio hwn yn berthnasol i Ddysgwyr a gofrestrwyd yn 2015.

Wrth lunio'r cymwysterau, dylid sicrhau eu bod yn addas i unrhyw Ddysgwr, beth bynnag ei ryw a'i gefndir ethnig, crefyddol neu ddiwylliannol. Dylid osgoi, lle bo modd, unrhyw beth a allai, yn ddiangen, ei gwneud yn anoddach i Ddysgwr eu cyflawni, am fod nodwedd warchoddedig yn wir amdano. Y nodweddion gwarchoddedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yw oedran, anabledd, rhywedd a ailbennwyd, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw a chyfeiriadedd rhywiol.

Gwneir addasiadau rhesymol ar gyfer rhai Dysgwyr er mwyn iddynt allu cael eu hasesu (e.e. caiff ymgeiswyr ddefnyddio dehonglydd iaith arwyddion, gan ddefnyddio iaith Arwyddion Prydain).

Cymedroli

Mae'r adran hon yn ymwneud â'r trefniadau sy'n ofynnol er mwyn sicrhau bod gwaith Dysgwyr a asesir yn fewnol yn cael ei farcio'n gyson ac yn gywir, yn ôl safon y cytunir arni. Caiff yr Heriau a'r Prosiect Unigol eu marcio'n fewnol a'u cymedroli'n allanol.

Rhaid i'r corff dyfarnu benodi cymedrolwyr, prif gymedrolwyr, arweinwyr timau, prif gymedrolwyr cynorthwyol (lle bo angen) sydd â phrofiad perthnasol o addysgu ac asesu.

Rhaid cael digon o gymedrolwyr i sicrhau y gellir alinio'r safonau'n effeithiol o fewn canolfannau a rhyngddynt yn unol ag amserlen benodol.

Rhaid i gymedrolwyr ystyried gwaith o sawl canolfan, ac ni chânt gymedroli gwaith unrhyw Ddysgwyr o ganolfan lle mae ganddynt gysylltiad personol.

Rhaid i'r corff dyfarnu roi hyfforddiant a chanllawiau dilynol i gymedrolwyr ym mhob agwedd ar weithdrefnau asesu a chymedroli mewnol, a rhaid i bob cymedrolwr gymryd rhan yn yr hyfforddiant. Lle ystyrir cymedrolwyr yn anfoddfaol, ni ddylid caniatáu iddynt barhau i gymedroli na chymedroli yn y dyfodol heb gwblhau hyfforddiant pellach priodol yn llwyddiannus.

Rhaid i'r corff dyfarnu roi cyfarwyddiadau gweinyddol clir i ganolfannau, gan gynnwys manylion cofnodi, gwirio a chopio marciau, a chanllawiau ar sut i wneud penderfyniadau a chofnodi'r wybodaeth.

Rhaid i'r corff dyfarnu roi cyfarwyddiadau a chanllawiau clir i aseswyr mewnol. Bydd yr wybodaeth yn rhoi manylion trefniadau samplu, gan gwmpasu pob her a'r ystod lawn o ran cyrhaeddiad yn y ganolfan. Bydd y cyfarwyddiadau hefyd yn nodi sut caiff asesiadau pob aseswr mewnol ei samplu. Caiff manylion eu cynnwys hefyd ynghylch gofyn am samplau ychwanegol pan fydd hynny'n berthnasol.

Rhaid i'r corff dyfarnu roi hyfforddiant i aseswyr mewnol o ran marcio a chymedroli mewnol.

Lle gwelir bod angen addasu marciau canolfan, bydd yn rhaid i'r corff dyfarnu addasu'r marciau.

Bydd y corff dyfarnu yn monitro ac yn gwerthuso effeithiolrwydd y cyfarwyddiadau, yr hyfforddiant a'r canllawiau a ddarperir ar gyfer aseswyr mewnol i sicrhau gwelliant parhaus.

Rhaid i'r corff dyfarnu ei gwneud yn ofynnol i aseswyr mewnol lunio datganiad ysgrifenedig ar gyfer pob Dysgwr i gadarnhau mai nhw sydd wedi gwneud y gwaith. Rhaid i ganolfannau safoni asesiadau gwahanol aseswyr a grwpiau addysgu. Mae hyn yn sicrhau bod pob Dysgwr mewn canolfan wedi'u hasesu yn erbyn yr un safonau.

Yn achos canolfannau sy'n methu â chyflawni'r gofynion o ran asesu mewnol, rhaid i'r corff dyfarnu roi canllawiau pellach iddynt.

Graddau

Yn gyffredinol, Pasio a Methu a ddyfernir ar gyfer Bagloriaeth Cymru.

Caiff Tystysgrif Her Sgiliau Bagloriaeth Cymru ei dyfarnu fel a ganlyn:

- Sylfaen: Pasio*, Pasio a Methu
- Cenedlaethol: A*, A, B, C a Methu
- Uwch: A*, A, B, C, D, E a Methu

Yn achos ymgeiswyr sy'n methu â chyrraedd y safon ofynnol ar gyfer gradd, cofnodir 'heb gyflawni' ar eu cyfer. Ar gyfer pob lefel o Fagloriaeth Cymru, rhaid i ymgeiswyr gyflawni'r gofynion craidd ac ennill y cymwysterau ategol angenrheidiol. Yn achos dysgwyr sy'n cyflawni gofynion yr Heriau a'r Prosiect Unigol, ond nad ydynt yn ennill y cymwysterau ategol gofynnol, dyfernir Tystysgrif Her Sgiliau iddynt ar y lefel briodol.

Caiff yr Heriau a'r Prosiect Unigol hefyd eu graddio.

Ar lefelau Cenedlaethol / Sylfaen Cynfod Allweddol 4, graddau'r Heriau / Y Prosiect Unigol fydd:

- Methu, Pasio Lefel 1, Pasio Lefel 2, Teilyngdod Lefel 2 a Rhagoriaeth Lefel 2.

Ar lefel **Uwch**, graddau'r heriau fydd:

- Methu, Pasio Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3, Rhagoriaeth Lefel 3.

Cyfrifir marc cyfanswm ar gyfer craidd Bagloriaeth Cymru pob Dysgwr ar sail canlyniadau'r Prosiect Unigol a phob Her. Bydd gradd gyffredinol y Fagloriaeth yn dibynnu ar y marc cyfanswm hwn ac ar gyflawni'r gofynion canlynol (a'r cymwysterau ategol gofynnol).

- I gael dyfarniad Sylfaen, rhaid i'r Dysgwr gyflawni'r holl ofynion Craidd, y Prosiect Unigol a'r tair Her, ar Lefel 1.
- I gael dyfarniad Cenedlaethol, rhaid i'r Dysgwr gyflawni'r holl ofynion Craidd, y Prosiect Unigol a'r tair Her, gydag o leiaf 80 y cant ar Lefel 2 a'r 20 y cant arall ar Lefel 1.
- I gael dyfarniad Uwch, rhaid i'r Dysgwr gyflawni'r holl ofynion Craidd, y Prosiect Unigol a'r tair Her, ar Lefel 3.

Penderfynir ar raddau sy'n uwch na'r lefel isaf gan ddefnyddio proses ddyfarnu ffurfiol sy'n debyg i'r hyn a ddefnyddir i ddyfarnu cymwysterau cyffredinol. Bydd grŵp bach o uwch-gymedrolwyr yn penderfynu ar y sgôr ofynnol y bydd ei hangen ar gyfer graddau allweddol (Pasio* ar gyfer Sylfaen, Gradd A ar gyfer Cenedlaethol a Graddau A ac E ar gyfer Uwch).

Mae'r penderfyniadau hyn yn seiliedig ar waith ymgeiswyr ynghyd â thystiolaeth ystadegol amrywiol am eu perfformiad yn yr asesiadau, a natur y cohort o ymgeiswyr. Unwaith y pennir y terfynau allweddol hyn ar gyfer graddau, cyfrifir y lleill ar sail rhifyddeg.

Rhaid i'r corff dyfarnu sefydlu, cynnal, cyhoeddi a chydymffurfio bob amser â gweithdrefnau cwyno ac apelio ysgrifenedig. Yn unol â'r gyfraith gydraddoldeb, rhaid bod ganddo drefniadau clir ar gyfer gwneud addasiadau rhesymol mewn perthynas â'i gymwysterau. Rhaid bod ganddo drefniadau clir ar gyfer rhoi ystyriaeth arbennig i Ddysgwyr mewn perthynas â'i gymwysterau, a'i gwneud yn ofynnol bod gan ei ganolfannau weithdrefngwyno neu broses apelio er budd Dysgwyr.

Ardystio a chofnodi

Bydd y corff dyfarnu yn cadw cofnodion o gyrhaeddiad pob ymgeisydd ym mhob elfeno Fagloriaeth Cymru, gan ddefnyddio Rhif Unigryw'r Dysgwr lle bo modd, er mwyn i Ddysgwr allu cronni'r 'blociau adeiladu' hyn drwy gydol ei addysg, a sicrhau nad oes angen ailasesu Dysgwr sy'n symud o un ganolfan i un arall.

Bydd y tystysgrifau **Bagloriaeth Cymru** yn nodi un o'r canlynol:

- Bagloriaeth Sylfaen Cymru (Lefel 1)
- Bagloriaeth Genedlaethol Cymru (Lefel 2)
- Bagloriaeth Uwch Cymru (Lefel 3).

Bydd tystysgrifau'r **Dystysgrif Her Sgiliau** yn nodi un o'r canlynol:

- Tystysgrif Her Sgiliau Sylfaen / Cenedlaethol (Bagloriaeth Cymru)
- Tystysgrif Her Sgiliau Uwch (Bagloriaeth Cymru)

Caiff graddau cyrhaeddiad y dysgwr ym mhob Her ac yn y Prosiect Unigol hefyd eu cofnodi ar y tystysgrifau.